ורמינהו יםן העדשים אסור באשישים 📜 🕻 🕻

ור' יוםי מתיר לא קשיא ימר כי אתריה ומר

כי אתריה "באתרא דרבנן קרו לחלבא חלבא

ולקומא קומא באתריה דרבי יוםי לקומא

נמי קרו ליה קומא דחלבא תניא הנודר מן החלב מותר בקום מן הקום מותר בחלב מן

החלב מותר בגבינה מן הגבינה מותר בחלב

מן הרוטב מותר בקיפה מן הקיפה מותר

ברומב אם אמר בשר זה עלי אסור בו

וברומבו ובקיפו הנודר מן היין מותר בתבשיל שיש בו מעם יין אמר קונם יין זה

שאיני מועם ונפל לתוך התבשיל אם יש בו מעם יין הרי זה אסור: מתני' -הנודר מן

הענבים מותר ביין מן הזיתים מותר בשמן

אמר קונם זיתים וענבים אלו שאיני מועם אסור בהן וביוצא מהן: **גכו'** יבעי רמי בר

חמא אלו דוקא או שאיני מועם דוקא אי ס"ד

אלו דוקא שאיני מועם למ"ל הא קמ"ל

דאע"ג דאמר שאיני מועם אי דאמר אלו

מיתסר ואי לא לא אמר רבא ת"ש יִקונם

פירות האלו עלי קונם הן לפי אסור בחילופיהן

ובגידוליהן הא ביוצא מהן מותר ה"ה דאפי'

ביוצא מהן אסור והא עדיפא ליה לאשמועינן

דחילופיהן כגידוליהן דמי ת"ש שאיני אוכל

ושאיני מועם מותר בחילופיהן ובגידוליהן

הא היוצא מהן אסור איידי דלא נסיב ברישא

יוצא מהן לא נסיב נמי בסיפא יוצא מהן ת"ש

אמר ר' יהודה מעשה ואסר רבי מרפון עלי

ביצים שנתבשלו עמו אמרו לו 🐵 אימתי

בזמן שאמר בשר זה עלי שהנודר מז

הדבר ונתערב באחר ויש בו בנותן מעם הרי זה אסור באלו לא קא מיבעיא לן

דדוקא הוא כי מיבעיא לן בשאיני מועם

דוקא או לאו דוקא ת"ש ידג דגים שאיני

מועם אסור בהן בין גדולים בין קטנים בין חיים בין מבושלים ומותר בטרית

מרופה ובציר אמר רבא וכבר יצא מהן:

א) [לקמן נג:], 3) [פסחים ג. וש"כן, ג) לעיל מז. לקמן נז. [נט:], ד) [לעיל נא:],

ב) ופ"ו ה"יו. ו) לעיל ע"ל.

הוהות הר"ח

(א) גם' אמרו לו כן הדבר איממי בזמן: (ב) רש"י ד"ה קונס וכו' הואיל ואמר שאיני טועס: (ג) ד"ה שאיני חוכל ושחיני טועס כגון דלח חמר אלא שאיני טועס דמשמע דמדידהו: (ד) ד"ה הול הדין וכוי מותר אלא ליידי דלה:

מוסף רש"י

. באשישים. פת מעורנת בעדשים, והנודר בעדשים אסור באשישים, דאשישים בכלל עדשים, הכא נמי קום בכלל חלב, ור' יוםי קום בכנל מונג, דוד ידם. מתיר. דאשישים אינם בכלל עדשים, הכא נמי קום לא יהא בכלל חלב, יקשיא דרבנן אדרבנן ודר׳ . יוסי אדר׳ יוסי (ראמ״ה בשמו). קונם הן לפי. או קונס הן על פי, אסור בחילופיהן. אס נתחלפו בפירות אחרות, ודבר שלא בא לעולם הוא, ובגידוליהן. שנטען יהגדילו (לעיל מז.). דג דגים שאיני טועם. דג משמע גדול, דגים משמע קטנים, וכיון דאמר שניהם אסור בהן בין גדולים בין קטנים (לעיל נא:).

פירוש הרא"ש

ורמינהו מן העדשים אסור כאשישים ור' יוסי מתיר. וקשה לתרוייהו: ומשני מר כי אתריה כו' ובאתריה דר' יוםי לקומא קרו גמי קומא רחלבא. וכן בעדשים באתרא דרבנן קרו לאשישים אשישים דעדשים אי נמי לרבנן דפסולת נקרא על שם העיקר ולרבי יוסי לה: אלו דוקא או שאיני מועם דוקא. הא דאמרינן במתניתין דאסור ביולא מן הזיתים ותן הענבים כי אמר קונם זיתים וענבים אלו שאני טועם במאי תלי האיסור מי אמריטן דאלו האי כמו בשר זה דאסור ברוטבו ובקיפו והוא הדין נמי ביוצא ממנו או דלמא כשמיחד דבר הנאסר זה מועיל לאסור נתינת טעם כדאמרינן במתני' הנודר מן הדבר ונחערב באחר אם יש בו בנותן טעם אם יש בו בנותן טעם מן הזיתים ומן הענבים דמפקד פקיד בחוכן ודבר אחר הוא אבל כי אמר מחול מועם מהם: שאני שועם למה לי. הוא הדין נמי דמני למיבעי אם שאני טועם דוקא אלו למה לי אלא בו פתח בראשון והוא הדין נמי דמלי למיבעי אם תרוייהו דוקא: הא ביוצא מהם מותר. לאי אסור ליתני יוצא מהן וכל שכן חילופיהן שבאו מכח האיסור עלמו אבל יולא

גמ' מן העדשים אסור באשישים. בלחם שמעורב בו קמח של עדשים דקסבר אשישים בכלל עדשים הם: ורבי יוסי מתיר. דלא הוי בכלל עדשים. קשיא דרבי יוסי אדר' יוסי קשיא דרבנן אדרבנן דרבנן אסרי הכא ואמרי אשישים בכלל עדשים ובמתניתין שרו דקאמרי קומא לאו בכלל חלב הוא והכי נמי קשיא

לרבי יוסי דהכא מתיר משום דסבירא ליה דאשישים לאו בכלל עדשים ובמתני׳ קאסר דסבירא ליה קומא בכלל חלב הוא קיימא: קומא דחלבא. והואיל והוי בכלל חלב להכי אסור. והכי נמי מתרילנה לברייתה בחתריה דתנה קמא קרו ליה אשישים לפת של עדשים ובאתריה דר' יוסי לא קרו אשישים הלכך שרי ר' יוסי: מותר בתבשיל שיש בו טעם יין. שהרי לא נדר מטעמו של יין: בותבר' קונס זיתים וענבים חלו שחיני טועם. הוחיל ואמר (ב) טועם אסור בהן: וביוצא מהן. בשמן וביין: גבו' אלו דוקא. דמשום אלו אסור בהן וביולא מהן. או דילמה שחיני טועם דוקה דמשום דחמר שאיני טועם אסור בהן וביולא מהן: אי ס"ד אלו דוקא. ושאיני טועם לאו להכי תנא שאיני טועם למה לי: הא קא משמע לן דאע"ג דאמר שאיני טועם אי אמר אלו מיחסר. ביולא מהן אי לא לא והכי נמי [אי הוי] אמרי׳ ואי אמרת שאיני טועם דוקא ואלו לאו דוקא למאי תנא אלו [והוה מתרלינן] הא קמשמע לן אע"ג דאמר אלו אי אמר שאיני טועם מיתסר ביולא מהן אי לא לא מאי: פירות האלו. כיון דאמר אלו אסור בחילופיהן ובגידוליהן ודייקינן מיניה הא ביולא מהן כגון סחט משקה מותר ושמע מינה דאלו לאו דוקא: תריך לא תימא הא ביולא מהן מותר אלא הוא הדין דאפי׳ יולא מהן אסור דהא אלו קאמר ואלו דוקא. והא דלא נקט בהדיח אסור ביולא מהן: הא עדיפה להשמועינן דחילופיהן. הע"ג דלא הוו גופייהו כגידולין דמו: שאיני אוכל ושאיני טועס. כגון דלא אמר ש אלו טועם משמע דמדידהו גופייהו קאמר לפיכך מותר בגידוליהן ובחילופיהן ודייקינן הא ביולא מהן אסור דהא טועם מגופייהו קאמר אלמא דשאיני טועם דוקא: הוא הדין דאפי׳ ביולא מהן מותר (ד)

איידי דלא מנא ברישא יולא מהן מותר. דעדיפה ליה נקט לה קתני בסיפה יולה מהן: בומן שהמר בשר זה עלי. דהוי כמ"ד אלו עלי וש"מ אלו דוקא: ומותר בליר. דהיינו ליר היולא מהן אלמא דשאיני טועם לאו דוקא: אמר רבא. תריך

הא דקתני מותר בליר שכבר ילא מהן קודם שנדר ולהכי מותר אבל אם לאחר שנדר יצא מהן לעולם אימא לך דאסור ושאיני טועם דוקא: מתני׳

פא ליה לאשמועיגן דחילופיהן כגדוליהן. דיותר הוא חידוש מה שחילופיהן אסור דאין לך דבר שתופס את דמיו עריפא ליה לאשמועינן דחילופיהן בגדוליהן. דיותר הוא חידוש מה שחילופיהן אסור דאין לך דבר שתופס את דמיו אלא קודש ומחומתא שהחמירו חסמים באיסורי הנאה למי שהחליפן לנחמלה וא"מ אסכו ליתני חילופיהן וויול מהם לאל קודש ומחומתא שהחבות כיולא מחן ויייל דחילופיהן וגדוליהן דמו להדדי דשניהם לא היו בשעה שאסרן עליו הלכך ניחא ליה לניים ליול מילופיהן בגדוליהן: תא שמע שאני אוכל שאני מועם בר' הא ביוצא מהם אסור. דאי מיתר לימני יולא מהם וכ"ש חילופיהן לפי מאי דשני ליה דיוצא מהם אסור. דאי מיתר לימני שאני טועם גורס לאמי דמשמע פשעא דמתיי דקיים אלי מיום פירות חללי והוסיף לומני שאני טועם ואים מהם לאלו אלי שפיר דאים לא מהם ואלי מועם גורס האיסור ויייל דמ"מ דייק שפיר דאם אימא דשלי טועם ליו גורס שאני טועם לוע גורס האיסור ויייל דמ"מ היים שפיר דאס אימא דעולי שועם לוע גורס האיסור ווייל מולא מהם אני טועם כמו בחילופיהן וגידוליהן אפיר לא מולא מהם אני טועם כמו בחילופיהן וגידוליהן אפיר אמר מועם הייו אידוי דלא גבוב רישא ווצא מהם. משום דעדיף לאשמועין איסורא חלפין: ת"ש אפר רבי יהורה מעשה ואחר עלי כו'. ופשיטא ליה השתא דאין חלוק פין נמינת טעם ליולא מהם כשמבר הדבר המאסר הכל אסור: ומותר בפרית פרופה ובציר. וליר היינו יולא מהן: על מנת שאני פועם. לאו דוקא: אמר רבא וכבר יצא מהן. קודם הנדכ:

ורמינהו מן העדשים אסור באשישים ור' יוסי מתיר. אשישין אמרי בירושלמיה) דאינון טלפחי דמגבלן ומטגנן בדבש. ומדרבי יוסי קפריך דאילו לרבנן לא קשיא דאע"ג דגבי חלב שרו בקום היינו משום דקום לאו חלב הוא אבל אשישים אע"ג דמטגנן בדבש עדשים נינהו

אבל דרבי יוסי אדרבי יוסי קשיא דאי הכא שרי משום דכיון דאית בהו דובשא אשישין מיקריין כ"ש דלא ה"ל למיסר בקום שהוא ד"א לגמרי. ומפרקינן דטעמא דרבי יוסי משום דבאתריה הוו קרו לקומא קומא דחלבא וכל ששם אביו עליו אסור אבל אשישים כיון שנשתנו ואין שם עדשים עליהן שרו ורבנן נמי משום הכי שרו בקום משום דבאתרייהו לחלבא קרו ליה חלבא ולקומא קומא. וא"ת לר' יוסי תינח דנודר מן החלב אסור בקום לפי שעדיין שם חלב עליו דקומא דחלבא קרו ליה אלא נודר מן הקום אמאי אסור בחלב הא לא קרו ליה חלבא דקומא יש לומר דכיון דקרו לקומא קומא דחלבא הוו להו חלב וקום דבר אחד: ו מתבר' הנודר מן היין מוחר בתבשיל שיש בו טעם יין. שחיו במשמעות של נודר מן היין אלא כשהוא בעינו: קונס יין שאני טועס ונפל לתבשיל אם יש בו טעם יין הרי זה הסור. דכיון דחמר שחני טועם חסור אפי׳ ע״י תערובות דכיון שיש בו טעס יין הרי הוא טועמו בוי: אמר קונס זימים וענבים אלו שאני טועם אסור בהן וביולא מהן. בגמ' מפרש איסורא אי הוה משום אלו או משום שאני טועס: גמ' בעי רמי בר חמה הלו דוקה הו שהני טועם דוקה. ודהי פשיטה ליה לרמי בר חמא דבחד מינייהו סגי אלא דמספקא ליה אי אלו דוקא ולא שאני טועם דלא מהניא מידי או שאני טועם דוקא ואלו לא מהני כלל. ואהדר ליה אי ס"ד אלו דוקא שאני טועם למה לי. ובדין הוא דהוה מלי למימר ליה נמי אי שאני טועם דוקא אלו למה לי אלא דקמייתא נקט וה"ה לאידך: ומחרלינן הא קמ"ל דאע"ג דאמר שאני טועם אי אמר אלו מיתסר ואי לא לא. ומינה נמי דאי שאני טועם דוקא הא קמ"ל דאע"ג דאמר אלו אי אמר שאני טועם מיתסר ואי לא לא: ואיכא למידק היכי מספקא ליה לרמי בר חמא דליהוי שאני טועם

עדיף טפי מאלו דהא אנן תנן איפכא [לקמן מ.] קונם פירות אלו עלי אסור בחילופיהן ובגידוליהן שאני אוכל שאני טועם מותר בחילופיהן ובגידוליהן אלמא טפי עדיף אלו משאני טועם יש לומר כי עדיף ה"מ לגבי חילופיהן וגדוליהן דאיתנהו בכלל אלו כיון דיחדינהו שוינהו כהקדש וכמו שנפרש לפנינו [שם] בסיעתא דשמיא ומש״ה בדין הוא דליתסרו חלופיהן וגדוליהן כי היכי דאסירי בהקדש אבל כי אמר

שאני אוכל שאני טועם לא משמע דליחסרו חלופיהן וגדוליהן דאדרבה הא אפקינהו שהרי כשאוכל חילופיהן וגידוליהן אינו טועם מהם כלל: אמר רבא מ"ש קונם פירות האלו עלי וכו' הא ביולא מהן מוסר. דס"ד דאי יולא מהן אסור טפי הוי רבותא דלישמעינן דיולא מהן אסור אע״פ שנשתנית לורת הפירות שאסר עליו מחילופיהן וגדוליהן שעדיין היא קיימת. ומפיך ליה דאדרבה הא עדיפא ליה לאשמועינן דחילופיהן אע"פ שלא יצאו מגוף האיסור כגידוליהן דמו וכל שכן יוצא מהן שיצא מגוף האיסור ממש. ובדין הוא דהוה מצי למיפשט בעיין ממחניתא דתניא לעיל בסמוך ואם אמר בשר זה עלי אסור בו וברוטבו ובקיפו אלא דממחנימין בעי למיפשטה: ס"ש שאיני אוכל וכו' הא ביוצא מהן אסור. דאי יוצא מהן מותר ודאי לגבי שאני אוכל שאני טועם הויא רבותא טפי שריותא דיוצא מהן משריותא דחילופיהן וגידוליהן כדכתיבנא

לעיל. ומהדר ליה דאין ה"נ אלא איידי דלא נסיב רישא יוצא מהן משום דאיסורא דחילופיהן הויא רבותא טפי לא נסיב סיפא יוצא מהן: סא שמע אמר רבי יהודה וכו' אלא באלו לא קמבעיא לן דדוקא הוא. דמתניחין היא. כי קמבעיא לן שאני אוכל שאני טועם דוקא הוא ומתני׳ או או קתני או לאו דוקא הוא והא קמ"ל דאע"ג דאמר שאני טועם אי אמר אלו אין ואי לא לא. ואמינן למיפשטה מדקתני ומותר בטרית טרופה ובציר אלמא שאני טועם לאו דוקא: אמר רבא וכבר יצא מהן. לעולם שאני טועם נמי דווקא ואי יצא לאחר מכן אין ה"נ דאסיר וכי תנן דשריין בשכבר ילא מהן קודם נדרו: ולענין הלכה באלו פשיטא לן דדוקא הוא ואסור ביולא מהן. בשאני טועם מספקא לן ולא איפשיטא בעיין וכיון דלא איפשיטא משמע דנקטינן לחומרא. ואיכא מ"ד דהיינו טעמא דאסור ביולא מהן משום דכיון דנחית

א ומיי פ"ט מהלי א ומיי א [מייי פיים מוסר נדרים הלי ח] טוש"ע "ד סיי ריו סעיף יא: 'ב ב ג מיי׳ פ״ה מהלי נדרים הלכה יג ופ״ט הלי יד סמג לאוין רמב טוש״ע י״ד סימן רטז . סעיף יב:

מומפום

ורמינהו אסור באשישין. לפסולת עלשיס (אינס) בכלל עדשים ורבי יוסי מתיי השיא דרבי יוסי אדרבי יוסי ודרבנן אדרבנן: לא קשיא. דבנדרים הלך אחר לשון בני אדם [ובאתר" דר"י לקומא] קרו ליה נמי קומא לקומא] קרו ליה נמי קומא דחלבא: מן הרושב מותר דתולמ? כון הרושב מותר בקיפה. דקרוקי במל אף כי להלמ? מקרוקי נשכ אף כי להל אסור אלא הקרוי רוטב אלא הסור אלא הקרוי רוטב לבד וכרבנן דפליני ארבי יהודה במתניי: בשר מותר בלדו בשר מותר בלדו בשר מותר בלדו בשר ביותר בשר ביותר בשר ביותר בשר היה אליכל ביותב ובמקפה אי איכל ביותב ובמקפה אי איכל שאני שועבי שועם דוקא את אתמניי בעי דקתוי קוומים אלו בעי דקתני קונס זיתים אלו שאני טועם אסור בהם שאני טועם אסור בהם וביולא מהם ומיבעי ליה מה שאנו אוסרין יוצא מהס איירי דאמר שאני טועם דוקא אבל אם לא אמר אלא קונם אלו עלי לא מיתסר אלא (ביולא) מהם וא"ת היכי מלינו למימר דשאני טועם חמור מקונם אלו והא גבי חילופיהן וגדוליהן דמותר בהם [כשאמר שאני טועס] וכשאמר קונס פירות אלו אסור ויש לומר מועסו דשאני גבי חילופיהן שאינו תלוי באלו כלל אלא בהזכרה תני באור כלל אלא בהזכרה כשאמר שאני אוכל שאני טועם דלא נחכוון לאסור כ״א גופס לאכול ולא חילופיהן ובשלא הזכיר שאיני אוכל ואמר קונם עלי פירות כי נמי לא אמר אלו פירות כי ננוי כנו מנור מטו שוינהו עליה איסור בין הם בין חילופיהן אבל לענין יוצא מהם יכול להיות דאלים טפי מים יכול מיזות למכים פפי לישנא דשאני אוכל ושאני טועם מקונם אלו: דאי קועט הקוגט מקו. דא סלקא דעתך אלו דוקא שאני מועם ל"ל הא קמ"ל דאע"ג דאמר שאני מועם אי אמר אלו איז אי לאלא ה אבו אלו אין איל אלה [הגה״ה זו מנאתי מנחוץ]: ת״ש שאני אוכל ושאני מועם מותר בחילופיהן. נראה דקאי אקונם פירות אלו דאע"ג דאמר אלו כשאמר שאני אוכל מגרע ליה איסור הנאה דגלי אדעתיה שאינו אוסר אלא באכילה אע"ג דלענין יולא מהם אהני שאני טועם להחמיר וראיה לדבר דהא שאני אוכל קאי נמי אפירות שתוי מוכל קטי נגדי מפירות אלו לאידך בבא האומר לאשתו קונם מעשה ידיך אסור בחילופיהן ואיירי כגון מסור בנה טפיים ומיירי כגון דאמר אלו או שמא משמעות הלשון כך כשאוסר מעשה ידיה כגון אם אמר פירות אלו וקתני עלה שאני אוכל טועס בחילופיהן דחילופיהן ובגידוליהו בחינופיהן ובגידוניהן ולפירוש זה ק' דדייקא הא ביולא מהם אסור [דלמא] שאני הכא דקאמר אלו ושאני טועם ושמא מדלא נקט המנא בהדיא בסיפא קונם פירות אלו שאני טועם אלא נקט שאני טועם גרידא משמע דאפילו לא אמר אלו אשמעינן תנא דמותר בחילופיהן ואסור ביולא

מן הגה"ה מהר"ם וזה מלאמי בפנים: ת"ש [קונם פירות האלו עלי ובו'] הא ביוצא מהם מותר. דאי אסור לימני אסור ציולא מהם וכ"ש בחילופיהן דמשמע ליה דמסתבר טפי להחיר יולא מהם מחילופיהן ומשנין דאה"יג דיולא מהם אסור ולרבותא נקט יולא מהם ואשמועינן חלופיהן כגידוליהן ואסורין דאי תנא יולא מהם אסור ה"א דמילופיהן דשרו הואיל ולא באו מגוף האיסור עלמו: ח"ש שאני אובל שאני שועם ולא אבר אלו מותר בחילופיהן הא יוצא מהם אסור. אע"ג דלא אמר אלו דאי מותר לישמעינן יוצא מהם וב"ש חילופיהם שאינם מגוף הפירות דהכי [תשני] לעיל דחילופיהן עדיף לאשמועינן גרישא לאיסורא מביוצא מהם וקשה לידחי במאי דסלקא דעתך בח"ש דלעיל דאדרבה מססבר טפי לאיסורא חילופיהן מיוצא מהם וזיל הכא קמדחי ליה [וזיל הכא קמדחי ליה] ומשני איידי דלא נסיב רישא יוצא מהם כו' דהא שניא דהא עדיף ליה למיסני חילופיהן כגידוליהן לא נקט נמי בסיפא יוצא מהם ואע"יג דה"ה ודאי שרו בחילופיהן: בשר זה עלי בר' אחור בגוהן שעם. ומדמי יוצא מהם לג"ש דכי היכי דאסר אדנפשיה כדאמר בשר זה עלי בנ"ט ה"ינ אסור יוצא מהן וזה היינו כמו אלו אלמא דבאלו מיססר יוצא מהן: ת"ש ומותר בחרית חרופה ובציר. וציר היינו יוצא מהן אלמא בשאני טועם גרידא מוסר יוצא מהם ברבא שכבר יצא. פי' האי ליר דקשרי היינו בליר שילא מהם קודם נדרו ובההוא אינו נאפר אף בשאני טועם דוקא אבל ביולא מהם אחר נדרו (אסור) אימא לך דאסור דשאני טועם דוקא ולא איפשיטא לן אי שאני אוכל דוקא הלכך בשל מורה הלך לחומרא ובשאני טועם גרידא אסור יולא